

Гомотюк А. О.
доктор філософії,
ТОВ «Агросем»
м. Тернопіль, Україна

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-366-1-29>

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ЄС

У цифрову епоху, що стрімко розвивається, трансформація економіки шляхом цифровізації стала ключовим рушієм економічного зростання, конкурентоспроможності та стійкості. Цифровізація, яка визначається як інтеграція цифрових технологій у повсякденне життя та бізнес-операції, змінює економічні ландшафти в усьому світі, створюючи нові бізнес-моделі, підвищуючи ефективність і сприяючи інноваціям.

Цифровізація передбачає впровадження інноваційних технологій для покращення операційних процесів, що викликає далекосяжні зміни у всій підприємницькій діяльності [1].

Цифровізація була визначена головною тенденцією, що змінює суспільство та бізнес, що призводить до змін для компаній завдяки застосуванню цифрових технологій в організації або в робочому середовищі [2].

У Європейському Союзі (ЄС) цифрова економіка розширюється дуже швидкими темпами: у сім разів швидше, ніж решта галузей [3]. Швидке розширення цифрової економіки ЄС є чітким показником її потенціалу змінити економічну структуру регіону. Це зростання, хоч і багатообіцяюче, задає вимогливі темпи розвитку інфраструктури, регулятивних коригувань і підвищення кваліфікації в країнах-членах.

Загалом, можна констатувати, що Європейський Союз є лідером у прийнятті цифрової трансформації, яка є ключовим інструментом економічного зростання, конкурентоспроможності та добробуту суспільства [4].

У різних країнах рівень розвитку цифрових технологій різний. Тому було розроблено спеціальні індикатори для моніторингу прогресу держав у сфері цифрових технологій. У ЄС – це індекс цифрової економіки та суспільства (DESI), який включає чотири підкатегорії:

людський капітал, зв'язок, інтеграція цифрових технологій, цифрові державні послуги.

Однією з найважливіших проблем у сфері цифровізації у ЄС є фінансування цифрового переходу. Інвестиції в цифрову інфраструктуру, таку як високошвидкісний зв'язок, програми цифрової грамотності та допоміжні технології, мають вирішальне значення. Однак ЄС стикається зі значними перешкодами у розподілі необхідних фінансових ресурсів. І це посилює цифровий розрив між різними державами-членами, який часто окреслюється традиційним розколом «Північ-Південь» і «Схід-Захід». Північні та західні країни ЄС зазвичай демонструють вищу цифрову інтеграцію порівняно з південними та східними країнами, що відображає ширші соціально-економічні моделі. Ефективна державна політика повинна вирішувати ці відмінності, забезпечуючи, щоб усі країни-члени мали рівні можливості отримати вигоду від цифровізації.

Одним з органів, який має на меті створювати правові рамки процесу цифровізації є Європейська Комісія, яка вважає, що Європейському Союзу потрібна спільна цифрова стратегія для пом'якшення негативних наслідків цифровізації та посилення її позитивних наслідків.

У рамках глобального процесу цифровізації Європейська комісія визначила три конкретні цілі як пріоритетні на практичному рівні:

- 1) управління даними;
- 2) розвиток європейських технологій;
- 3) створення необхідної інфраструктури.

Ці амбітні цілі, пов'язані зі створенням технологічної основи та управлінням згенерованими даними, щоб захистити конфіденційність громадян і сприяти більшій конкурентоспроможності європейських компаній [5].

Окремим пріоритетним завданням у ЄС є розробка регуляторної бази з використання штучного інтелекту (ШІ). Вже створено відповідну дорожню карту.

Отже, цифровізація у ЄС представляє як економічні виклики, так і можливості, впливає на нормативно-правовий ландшафт, відкриває соціальні та культурні можливості, а також створює екологічні виклики та можливості. ЄС стикається з проблемами у фінансуванні цифровізації, подоланні цифрового розриву та усуненні регіональних диспропорцій. Однак цифрова трансформація також створює можливості для економічного зростання, створення промислової

вартості та суспільного розвитку. Вплив цифровізації на регуляторний ландшафт є значним: на політику та стандарти, що засновані на європейських цінностях і культурних принципах. Крім того, цифровізація має потенціал змінити традиційні засоби участі в політиці та вплинути на функціонування демократії. Однак важливо враховувати потенційні екологічні наслідки цифровізації, оскільки вона може мати як позитивний, так і негативний вплив.

Література:

1. Uhl, A., & Gollenia, L.A. Digital Enterprise Transformation: A Business-Driven Approach to Leveraging Innovative IT (1st ed.). *Routledge*. 2014. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315577166>
2. Parviainen P., Tihinen M., Kääriäinen J., & Teppola S. Tackling the digitalization challenge: How to benefit from digitalization in practice. *International Journal of Information Systems and Project Management*. 2017. DOI: <https://doi.org/10.12821/ijispm050104>
3. Duhăneanu M., Marin F. Digital agenda for europe – risks and opportunities in a digital economy Quality. *Access to Success*. 2014. Volume 15. P. 57–66.
4. Колінець Л., Гомотюк А. Роль цифровізації у зміні економічного ландшафту та механізмів фінансового ринку. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-121>.
5. Ramiro Troitiño D.. The European Commission, the Council, and the European Parliament: Differentiated Theoretical Frame for the Digital Revolution. In: Ramiro Troitiño, D., Kerikmäe, T., Hamulák, O. (eds). *Digital Development of the European Union*. Springer, Cham. 2023. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-27312-4_22